INSULA CÂINILOR[1]

— "The Ile of Dogges" 2006 —

de Elizabeth Bear & Sarah Monette

Traducerea: Laura Bocancios

[1] Originally published in „*Aeon Seven*" , May 2006, ed. Marti McKenna, Bridget McKenna, publ. Scorpius Digital Publishing. În românește povestirea a fost publicată în *The Year's Best Science Fiction - Antologiile Gardner Dozois Vol. 6,* Nemira 2011.

ELIZABETH BEAR s-a născut la Hartford, Connecticut, şi locuieşte acum în Deşertul Mojave, lângă Las Vegas. A câştigat Premiul John W. Campbell pentru cel mai bun nou scriitor, în anul 2005. Povestirile ei au apărut în *SCI FICTION*, *Interzone*, *The Third Alternative*, *On Spec* şi altele. Povestirea „Tideline” a primit Premiul Hugo în 2008, iar nuvela „Shoggoths în Bloom” a primit Premiul Hugo în 2009. Este autoarea a trei romane SF de mare succes, *Hammered, Scardown* şi *Worldwired*, după care au urmat nu mai puţin de treisprezece romane şi culegerea de proze scurte *The Chains That You Refuse*. Cele mai recente cărţi ale ei sunt *The White City* şi *The Sea Thy Mistress*.

SARAH MONETTE s-a născut şi a crescut în Oak Ridge, Tennessee, unul dintre oraşele secrete ale Proiectului Manhattan. Terminându-şi doctoratul în teatrul Renaşterii engleze, acum locuieşte şi scrie într-o casă veche de nouăzeci şi nouă de ani din Upper Midwest. Primul ei roman, *Melusine*, a fost publicat în 2005. Cel mai recent roman al său este *Corambis*, alături de culegerea de texte scurte *The Bone Key*. Proza ei scurtă a apărut în multe publicaţii, printre care *Strange Horizons*, *Aeon, Alchemy* şi *Lady Churchill’s Rosebud Wristlet*. A primit patru menţiuni de onoare de la *The Year’s Best Fantasy and Horror*. Site-ul lui Sarah Monette este www.sarahmonette.com.

În povestioara şugubeaţă care urmează, autoarele demonstrează că, deşi forţele cenzurii şi ale represiunii sunt prezente pretutindeni şi în orice vremuri, există şi aceia care nu vor precupeţi niciun efort pentru ca operele de artă să nu piară de pe pământ...

Lumina avea să ardă destul.

Sir Edmund Tylney, chinuit de durere şi duhnind din pricina dinţilor stricaţi, stătea în faţa bufetului şi îşi sfărma un cub de zahăr în vinul alb şi sec, făcând ca un prundiş galben-nisipiu să se aşeze pe fundul cupei. Agită băutura, s-o îndulcească, apoi o luă cu el la masa de citit, unde îl aştepta un vraf de coli in-cvarto, tăiate de-a lungul îndoiturilor cu un cuţit de buzunar.

Aşeză paharul pe masă, în lumina soarelui, şi îşi trase taburetul, târşâind pe covoraşele de trestie picioarele scurte pentru a-l potrivi şi se aşeză. Întinse mâna stângă după vin, mâna dreaptă după manuscris, trăgându-le pe amândouă lângă el, peste tăblia prinsă în cuie a mesei. După care frunzări cu unghia foile din cea mai ieftină hârtie dictando de la Speilman.

Aplecându-se în lumină, tresărind când vinul îndulcit îi străfulgera dinţii la fiecare sorbitură, citi.

Întoarse ultima filă, parţial acoperită cu un scris cursiv, dând pe gât ultima înghiţitură vinovată din cupă. Tylney îşi scoase propriul cuţit de buzunar, tăie un vârf nou la un condei şi - pe un sfert curat de coală - începu să scrie documentul de rigoare. Acest Jonson era lipsit de experienţă, fără doar şi poate. Dar Tom Nashe ar fi trebuit să ştie mai multe.

Tylney înghiţi cu nesaţ încă o cupă de vin, înainte să-şi pună sigiliul pe respingere, bând numaidecât, înainte ca dinţii să înceapă să-l doară. Se ştia, fără vanitate, drept un om isteţ - inteligent, citit. Trebuia să fie, ca să-şi facă treaba ca maestru de ceremonii şi cenzor al reginei, căci dramaturgii erau de asemenea isteţi şi îşi camuflau satirele sub straturi de vorbe de duh şi vicleşug. Cu cât mai buni dramaturgii, cu atât mai bună piesa şi cu atât mai atent trebuia să fie Tylney.

Insula câinilor era o piesă bună. Vioaie, spirituală. Foarte iscusită, aşa cum era de aşteptat de la Tom Nashe şi nou-venitul Jonson. Iar ochiul pătrunzător şi îndelung exersat al lui Tylney vedea satira la fiecare pagină, zeflemisindu-i - printre o mulţime de alte ţinte mai puţin însemnate - pe Elizabeth, consiliul ei privat şi pe Lordul Şambelan.

Nu putea fi jucată.

SAMSON CEL-DEVOTAT-CAUZEI
De ce se numeşte Insula câinilor?

WITWORTH
Fiindcă aici sunt oameni asemeni câinilor sălbatici. De sunt
mulţi la număr, sfârtecă un leu, dar dacă leul se repede la
unul ce-i singur, câinele se smereşte şi se întoarce cu
burta-n sus.
Iară de leul doar i-o cere, îşi sfâşie fârtaţii.

SAMSON CEL-DEVOTAT-CAUZEI
Dar nu e drept aşa? Căci, negreşit, un câine trebuie să
cinstească un leu.

WITWORTH

Dar pe insula aceasta, până şi leul e un câine[2].

Nu putea fi jucată, dar a fost. Câteva zile mai târziu, în ciuda respingerii, Jonson şi Oamenii Contelui de Pembroke puseră în scenă *Insula câinilor* la Teatrul Swan. În aceeaşi zi, Jonson şi actorii principali erau în lanţuri, la Marshalsea, interogaţi cu gingăşie de propriul torţionar al reginei, Topcliffe însuşi. Celălalt autor, Thomas Nashe, fugi din oraş, spre a scăpa de arest. Iar The Theatre, The Curtain şi The Swan, cele mai de seamă teatre ale Londrei, lâncezeau, cu spectacolele interzise.

Insula câinilor lâncezea şi ea, aşezată morman în colţul biroului lui Tylney, apăsată de cuţitaşul lui (între ascuţiri). Zăcea cu faţa în jos, cu paginile împodobite de scrisul mai multor condeie. Cerneala neagră, mată, din gogoşi de ristic, nu începuse încă să se decoloreze, şi nici căldura verii să se domolească atunci când Tylney, în mod previzibil, fu onorat de vizita Maestrului Jonson.

Încheieturile groase ale dramaturgului erau şi acum înroşite de muşcături de purici şi julituri de cătuşe, în contrapunct cu broderia unor cicatrice mai vechi care-i brăzdau mâinile masive. Un păr neadecvat de scurt i se cârlionţa deasupra feţei pocite, ciupite de vărsat. Trecea de un metru optzeci acest Ben Jonson. Fusese soldat în Ţările de Jos.

Se aplecă să pătrundă prin cadrul uşii, dar înăuntru se îndreptă, păşind lateral după ce închise uşa, astfel că în spate avea peretele.

– Aţi ars hârtiile lui Tom.

– A părăsit Londra. Trebuie să ne asigurăm cu privire la piesă, la toate copiile ei.

– Toate? În ciuda grosolanei lui bravade, tinereţea lui Jonson se trăda în naturaleţea cu care îşi dezvălui surprinderea. E doar o piesă de teatru.

– Maestre Jonson, spuse Tylney, înălţând mâinile în faţa lui, o ia în derâdere pe regină. Mai mult de-atât, i-ar putea încuraja pe alţii s-o ia în derâdere pe regină. Asta e sediţiune.

Venindu-şi în fire, Jonson pufni. Începu să se plimbe, cu paşi mici şi iuţi, se întoarse şi o luă de la capăt.

– Iar spionii Parrot şi Poley, care au fost întemniţaţi împreună cu mine? Gândeaţi că am a le spune ceva?

– Nu erau spionii mei, răspunse Tylney. Probabil ai lui Topcliffe. Poate să fi crezut că ai de împărtăşit ceva de interes pentru el. Vreo simpatie papistaşă, Maestre Jonson? Legături scoţiene?

Jonson se opri în cel mai îndepărtat punct al traseului său şi aţinti cu privirea pereţii căptuşiţi cu panouri de lemn. Balta hoinară de soare îi încălzea acum cizmele. Întinse o mână, aşeză patru vârfuri boante de degete şi un deget mare pe perete - podindu-şi palma - şi îşi lăsă capul în jos, astfel că braţul îi ascundea cea mai mare parte a feţei. Cealaltă mână, observă Tylney, şterse în treacăt suprafaţa bufetului, lăsând în urmă ceva pe jumătate ascuns lângă călimară.

– E de prisos să stărui pentru înapoierea manuscrisului, presupun.

– Distrus, zise Tylney, fără să-şi lase ochii să cadă asupra paginilor de pe birou. Şi, de parcă asta ar fi fost toată stăpânirea pe care şi-o putea

[2] Toate citatele sunt din ediţia Seria Poeţi Emeriţi a *Insulei câinilor*, publicată de Anthony Baldassare (University of Nevada Press, Las Vegas, 2006).

pretinde, întrebarea îi ţâşni de pe buze: De ce s-o faci, Maestre Jonson? De ce s-o scrii?

Jonson ridică dintr-un umăr masiv.

– Fiindcă e o piesă bună.

Zadarnic să ceri raţiune de la un poet! E ca şi cum ai conversa cu o pisică. Tylney ridică clopoţelul, aflat pe birou, în colţul opus manuscrisului care trebuia să fie deja distrus, şi sună, o chemare pentru secretarul său.

– Du-te acasă, Maestre Jonson.

– Încă n-aţi isprăvit cu mine, Sir Edmund, răspunse Jonson, când uşa se dădu în lături - nu era o ameninţare, doar un adevăr.

Nu era secretarul obişnuit, ci un ins înalt, subţirel, cu părul negru şi ondulat, cu răsuflarea înmiresmată şi dinţi albi, frumoşi.

– Nu, zise Tylney. Aşteptă ţăcănitul clanţei, înainte de a adăuga: Nu-mi închipui c-am isprăvit.

ANGELL
Tuns-ai oile, Groat?

GROAT
Tuns, dar lâna lor e doar argint.

Îi înmânează lui Angell o pungă.

ANGELL
Atunci trebuie să fii Iason şi să găseşti lâna de aur; sau poate trebuie
doar tunsă mai aproape de piele.

GROAT
Nu le-o fi frig oilor, fără de lână?

ANGELL
Poate să le crească alta. Şi, credinciosule Groat, ce protimiseşti tu, să le fie frig oilor tale sau să se înfierbânte stăpânul tău?

GROAT
Dacă-i după mine, oile n-au decât să dârdâie.

Tylney aşteptă până când paşii lui Jonson se stinseră, apoi mai aşteptă încă puţin. Când se convinse că nici secretarul, nici scriitorul nu se întorc, ocoli masa în vârful picioarelor şi ridică punga zornăitoare pe care o lăsase Jonson. O săltă în mână, un gest profesionist, şi se încruntă. Grea.

O puse la loc, acolo unde o aşezase Jonson, şi se duse să taie zahăr de pe căpăţână şi să-şi mai pregătească o cupă de vin tare, ca să-l bea în timp ce recitea piesa de teatru. De data aceasta, citi mai repede, stând în picioare unde lumina era mai bună, aşezând cupa pe bufet, lângă călimară şi mita lui Jonson. Întoarse fiecare pagină, până la ultima, iar când isprăvi, era isprăvit şi vinul.

Cântări manuscrisul în mână şi îl privi încruntat, sugându-şi dinţii măcinaţi de durere.

Era august. În cămin nu ardea focul.

Azvârli manuscrisul pe bufet, aşeză mituiala deasupra, încuie uşa în urma lui şi se duse să-i spună secretarului - vărul obişnuitului flăcău, spunea el, care era la pat, cu frisoane - că poate să plece.

WITWORTH
Aceea e Moli Douăparale. I se spune Regina Câinilor.

SAMSON CEL-DEVOTAT-CAUZEI
Din ce pricină?

WITWORTH
Fiindcă, dacă un om cuvântă despre ea ceva ce nu ar
trebui, îşi asmute dulăii
să-l facă să nu mai sufle o vorbă.

Sir Edmund Tylney zăcea treaz în noapte. Îl chinuiau dinţii şi, dacă ar fi avut un strop de judecată, şi i-ar fi scos în iarna aceea. Nici strop de minte, gândi el. Nici cât o pisică. Sau un poet. Şi zăcea în pat şi nu putea dormi, bântuit de imaginea hârtiilor de pe bufet, sub povara pungii lui Jonson. Ar fi trebuit să le ardă în după-amiaza aceea.

Avea să meargă să le ardă acum. Poate să le mai citească o dată, doar să se încredinţeze că nu avea cum să salveze această piesă. Uneori făcea sugestii, corecturi, găsea soluţii - prin tăieturi şi adăugiri - ca o piesă de teatru să poată fi jucată fără niciun pericol. Uneori autorii consimţeau şi piesa era salvată.

Deşi Jonson era un nou-venit, Tylney ştia deja că nu era receptiv la adaptări. Dar era o piesă bună. Poate că exista o şansă.

Tylney se sculă şi păşi în noapte, în papuci şi cămaşă, pomenindu-se, cu lumânarea în mână, înapoi la uşa biroului său. O descuie - zăvorul mişcându-se silenţios în încuietoarea bine unsă - şi o împinse în faţa lui, fără să se ostenească să ridice lumânarea sau măcar să ridice privirea de la scosul cheii din broască.

Ştia unde trebuia să fie fiecare lucru.

Raza strălucitoare care îl orbi veni ca un fulger, ca scânteia prafului de puşcă în scobitura flintei, şi Tylney ţipă şi ridică o mână, să-şi ferească ochii, amintindu-şi, chiar şi în panica lui, să nu încline lumânarea. Cineva înjură într-o limbă străină; o mână grea se închise pe încheietura lui Tylney şi îl trase în birou, trântind uşa cu umărul, înainte ca el să apuce să ţipe din nou.

Cel care îl ţinea era puternic. Era un om voinic şi tânăr, cu mâini fine, fără bătături.

– Jonson, gâfâi el, încă pe jumătate orbit de fulgerul tăcut, cu pete rozalii dansându-i în faţa ochilor. Vei fi spânzurat pentru asta!

– Sir Edmund, se auzi un glas blând, peste zăngănitul de metal. Îmi pare rău.

Prea blând să fie Jonson, după cum acele mâini, aşa mari cum erau, erau prea fine pentru un soldat. Nu Jonson. Înlocuitorul secretarului. Tylney îşi

scutură capul dintr-o parte în alta, încercând să alunge punctele din faţa ochilor. Clipi, şi aproape că putea să vadă, în lumina difuză pe care o răspândea lumânarea în biroul său. Dacă se uita cu coada ochiului, reuşea să distingă obiectele din încăpere şi ce fusese mutat. *Insula câinilor* fusese luată de pe bufet, draperiile apropiate peste ferestre şi fixate în partea de jos cu punga lui Jonson. Cam un sfert dintre pagini erau întoarse.

– Am să ţip şi am să scol toată casa, zise Tylney.

– Ai sculat-o deja, răspunse secretarul.

Eliberă încheietura lui Tylney, de îndată ce acesta se sprijini de marginea mesei, şi se întoarse la manuscris.

– Există o singură ieşire din această cameră.

Iar Tylney era cu spatele la ea. Auzea forfotă, un glas strigă, căutând sursa acelui ţipăt.

– Sir Edmund, fereşte-ţi ochii.

Secretarul ridică ceva în dreptul unui ochi, o bucată plată de metal, nu mai mare decât un medalion şi chiar semănând cu un medalion, cu o gaură rotundă în mijloc.

Tylney nu-i dădu ascultare, ci păşi înainte şi-l apucă pe secretar de braţ.

– Ce faci?

Bărbatul se opri, în mod vădit pe punctul de a-l îmbrânci pe Tylney la podea, şi îl fixă cu privirea:

– Fir-ar a naibii! făcu el. Bine, uite, încerc să salvez piesa asta de teatru.

– De foc?

– De uitare, răspunse el.

Lăsă braţul jos şi întoarse medalionul, ca Tylney să-i poată vedea spatele. Degetul lui arătător trecu peste câteva mici ridicaturi marcate cu simboluri roşii, şi Tylney rămase cu răsuflarea tăiată. Ca printr-o cameră obscură, imaginea unei pagini din *Insula câinilor* se perinda pe o bucăţică de sticlă încastrată pe dosul plăcuţei, vie şi strălucitoare ca în lumina zilei. Nu era pagina la care piesa era deschisă. Mă numesc Baldassare, zise secretarul - vrăjitorul. Sunt aici să ocrotesc această piesă. Era pierdută.

– Demonii chemaţi de Jonson, şopti Tylney, tocmai când cineva bătu la uşă.

Uşa se zgâlţâi, dar nu se deschise. Probabil că Baldassare îşi însuşise cheile când îl târâse pe Tylney înăuntru şi încuiase în timp ce acesta era încă orbit. Dar lumina lumânării se vedea, cu siguranţă, pe sub uşă. Servitorii trebuiau să ştie că Tylney era aici.

Era biroul lui personal şi, din cele două chei, el avea una. Cineva va trebui să trezească administratorul pentru cealaltă.

Putea să ţipe. Dar Baldassare l-ar putea omorî înainte ca oamenii casei să spargă uşa. Iar vrăjitorul îl aţintea cu privirea, cu o sprânceană ridicată, de parcă aştepta să vadă ce va face.

Tylney nu scoase niciun sunet şi uşa se zgâlţâi încă o dată, înainte ca paşii să se retragă.

– Un simplu istoric, răspunse Baldassare, după o tăcere de un minut sau două.

– *Istoric*? Dar piesa nu are nici trei luni!

Baldassare clătină din cap.

– De unde vin eu, e mult mai veche. Şi e... Şovăi, părând să caute cuvântul potrivit: E *moartă*. Nimeni n-a citit-o vreodată, nici n-a văzut-o

jucată. Majoritatea oamenilor nici măcar nu ştiu că a existat cândva. Atinse hârtiile cu vârfurile degetelor, mângâindu-le. Lasă-mă s-o iau. Lasă-mă să-i dau viaţă.

– E sediţiune.

Tylney apucă marginea manuscrisului, un gest extrem de îndrăzneţ, şi îl trase de sub mâna lui Baldassare.

– E strălucită, zise Baldassare şi Tylney nu putea să-l contrazică, dar strânse hârtiile la piept.

Vrăjitorul fusese ciudat de blând cu el, ca un tânăr cu un bărbat mai în vârstă. Poate că putea miza pe asta. Poate. Era de datoria lui s-o apere pe regină.

Baldassare continuă:

– Nimeni nu va şti, nimeni nu o va citi, până când tu şi Elizabeth şi Jonson şi Nashe veţi fi de mult în mormânt. Nu va face niciun rău. Îţi jur.

– Cuvântul unui vrăjitor, zise Tylney.

Făcu un pas înapoi şi se împinse în uşă. Cheile nu erau în broască. Trebuiau să fie în mâna lui Baldassare.

– Vrei să se piardă pe vecie? Sincer?

Baldassare întinse mâna şi Tylney se dădu la o parte. În colţ, ultimul loc unde se putea retrage.

– Sir Edmund! strigă cineva de pe coridor.

De dincolo de uşă, Tylney auzi zornăitul cheilor, zgomotul lor în broască.

– Vei fi spânzurat, îi spuse el lui Baldassare.

– Poate, răspunse vrăjitorul, fluturând un zâmbet ce-i dezveli dinţii albi, perfecţi. Dar nu astăzi.

O ultimă privire lungă, plină de regret, spre hârtiile mototolite la pieptul lui Tylney şi, aruncând cheile pe podea, atinse ceva de la încheietura mâinii cu care ţinea bucata de metal şi dispăru într-o pâlpâire de aer, în timp ce Tylney se uita cu gura căscată după el.

Uşa se dădu în lături, încadrând, pe fundalul întunecat, silueta lui John, administratorul.

Tylney tresări.

– Sir Edmund? Bărbatul se apropie, cu o lumânare într-o mână şi cheile în cealaltă. Sunteţi bine?

– Destul de bine, răspunse Tylney, străduindu-se să nu-şi lungească gâtul după bărbatul dispărut. Putea *susţine* că în camera lui de lucru a apărut un demon, fără să greşească prea mult. Putea susţine asta, dar cine l-ar crede? Înghiţi în sec şi slăbi din strânsoare manuscrisul pe care îl ţinea la piept. Am scăpat cheile.

Administratorul îl privi neîncrezător.

– Aţi strigat, milord.

– M-am împiedicat, atâta tot, răspunse Tylney. M-am temut pentru lumânare. Dar totul e bine. Aşeză manuscrisul pe masă şi netezi paginile, iar administratorul se ghemui, să caute cheile căzute. Îţi mulţumesc pentru grijă.

Cheile erau reci şi grele şi zornăiră, lovindu-se una de alta, când administratorul i le întinse. Tylney le aşeză pe masă, lângă lumânare şi lângă manuscris. Ridică punga cu bani de pe pervazul ferestrei, trase draperiile în lături şi aşeză banii înapoi peste manuscris, înainte de a deschide larg obloanele, fără să-i pese de aerul nopţii. Era o noapte

neclintită de vară, cu duhoarea Londrei ridicându-se din canale, însă te puteai pomeni oricând cu un curent de aer şi Tylney nu avea poftă să alerge după hârtii prin colţuri.

Lumânarea abia pâlpâia.

– Sir Edmund?

– Asta e tot, John. Mulţumesc.

Administratorul se retrase în tăcere, luându-şi cu el lumânarea şi cheile. Lăsă uşa căscându-se în întuneric. Tylney zăbovi lângă masă preţ de o clipă, privind spaţiul pustiu.

El şi John aveau singurele chei. Baldassare venise şi plecase ca un diavol ieşit din Iad. Fără duhoarea de pucioasă, totuşi. Poate mai degrabă ca un înger. Sau ca o amintire, care putea să treacă prin orice cameră din casa lui Tylney, prin orice teatru din Londra, fără să lase nici-o urmă.

Tylney se lăsă jos, cu genunchii pocnind, şi puse un vreasc în şemineu. Se ridică şi se uită la manuscris, cu un sfert dintre pagini întoarse acolo unde se afla, pe masa de scris, şi cu celelalte trei sferturi mototolite şi netezite grosolan. Întoarse încă o pagină, citi un rând scris de mâna lui Jonson şi altul de mâna lui Nashe. Buzele i se întinseră peste dinţii dureroşi şi Tylney chicoti în barbă.

Aşeză paginile la loc. Nici câtă minte are o pisică. Era târziu ca să facă focul. Putea să ardă manuscrisul de dimineaţă. Înainte de a înapoia mita lui Jonson. Avea să încuie uşa în urma lui, ca nimeni să nu intre sau să iasă. Existau doar două rânduri de chei.

Sir Edmund Tylney stinse lumânarea şi urcă anevoie scările, prin obişnuita beznă.

Dimineaţă, avea să se ocupe de arderea manuscrisului.